

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
INS Campclar

INS CAMPCLAR

Projecte Lingüístic

1. Anàlisi del context

1. 1. Enquesta sociolingüística INS CAMPCLAR

A finals del curs 2016-17 es van dur a terme unes enquestes a l'Institut Campclar. L'objectiu del projecte era fer una radiografia prou acurada de la realitat sociolingüística del centre i per això es va procurar enquestar tots els alumnes de tots els estudis.

L'enquesta abordava temes sobre usos lingüístics dels alumnes —tant dins com fora del centre— i de les seves famílies, hàbits lectors i de consum de cultura, escolarització i religió (amb la intenció d'identificar ètnies o grups socials).

La recollida de dades la va dur a terme el grup de treball de coordinació LIC del curs 2016/17 i durant el curs 2017/18 el nou grup de coordinació LIC n'ha analitzat els resultats.

La recollida de dades va ser possible a gràcies al professorat de Sistemes microinformàtics i xarxes i l'ús de les seves aules i ordinadors. Per fer-ho, l'alumnat acudia, per grups, a l'aula de SMIX i contestava de manera individual l'enquesta a través dels formularis Google Forms.

Les respostes han estat gestionades a través del programari de Google Sheets i convertides en gràfiques que tot seguit es desglossen. Cal afegir que en aquest modest estudi només s'han tingut en compte les dades sobre usos lingüístics i la religió. Per a propers estudis es reserven les dades sobre cultura i hàbits lectors.

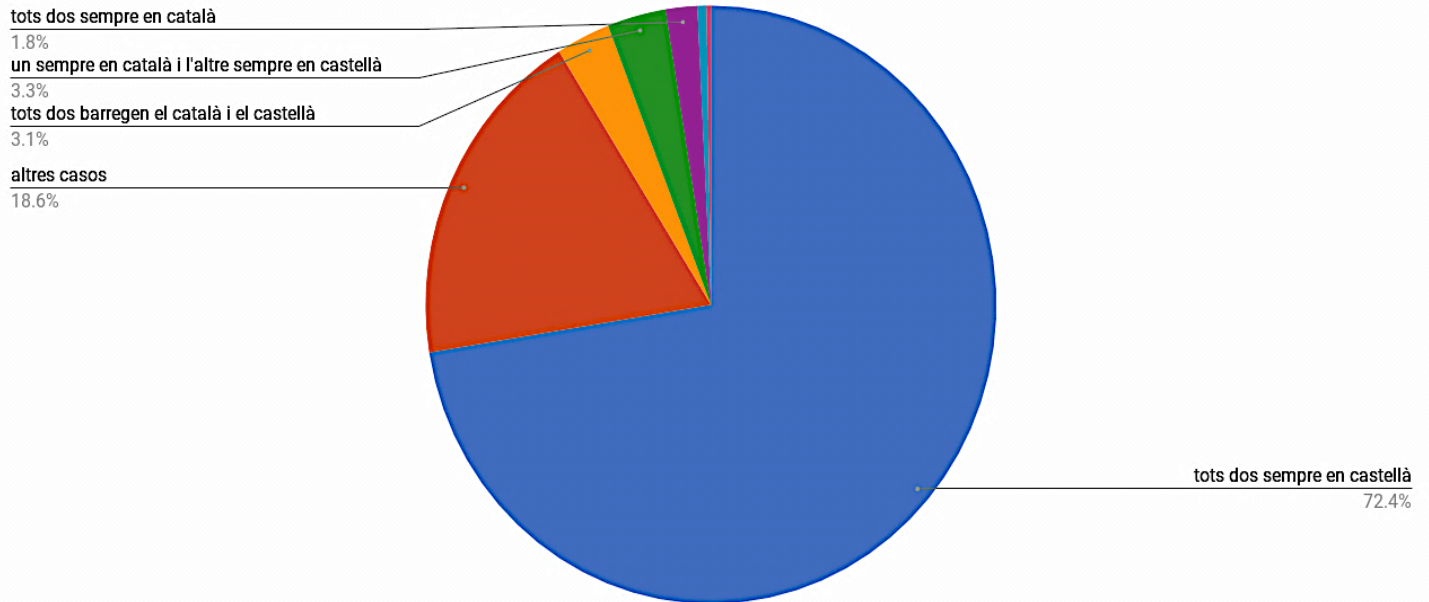
• 2. Usos lingüístics de l'àmbit familiar.

L'enquesta demanava tant la llengua habitual entre els progenitors; la llengua entre els progenitors i l'alumne i viceversa i la llengua d'ús entre l'alumne i la resta del nucli familiar, sobretot germans. D'aquesta manera es volia detectar una tendència lingüística entre generacions. I així ha estat, però no en la direcció esperada. L'alumnat del centre tendeix a ampliar els espais lingüístics del castellà envers les altres llengües del centre, tal i com cabria esperar com a resultat de l'escolarització.

L'ús lingüístic dels progenitors de l'alumnat de l'INS Campclar és majoritàriament el castellà, com es pot constatar a la gràfica:

Recompte de Quina llengua parlen els teus pares entre ells?

Les dades mostren una població eminentment castellanoparlant (més del 70%) i aproximadament un 20% d'alumnat amb llengües familiars diferents de les llengües cooficials al nostre territori. Només un 6% fa ús habitual de les dues llengües i menys d'un 2% usen només el català com a llengua familiar.

Si analitzem el 20% dels alumnes que no parlen cap llengua cooficial, podem veure que una gran part parla àrab, i podem interpretar que atès que ja es tracta de segones generacions la llengua es combina amb la castellana. A banda, les altres llengües diferents del català i castellà que usen els progenitors del nostre alumnat són:

- 57,9% àrab dialectal
- 5,3% combinen àrab dialectal i castellà

- 5,3% romanès
- 26,1% francès, anglès, aixanti twi, ful (o pulaar), urdú i panjabi, wòlof, búlgar i rus.

En aquestes enquestes, no hem fet diferència entre l'àrab col·loquial, el berber i l'amazic i hem encabrit els referents semítics en el terme àrab dialectal, perquè sovint els propis parlants no tenen prou consciència lingüística de la llengua que parlen.

Des del punt de vista lingüístic, però, cal aclarir que dins de la família de llengües afroasiàtiques hi destaca l'amazic (la cultura amaziga és anomenada berber per grecs i romans) que és la llengua pròpia del nord de l'Àfrica.

Els dialectes més importants de l'amazic són, d'una banda, el cabilenc i taixawit a Algèria; el rifyeny, el tamazight i el taixelhit al Marroc; i per últim els dialectes tuaregs al desert entre Algèria, Níger, Mali i Burkina Faso.

L'amazic té tres sistemes d'escriptura: el tifynagh (el sistema propi), l'àrab i el llatí, encara que últimament sembla que s'estén l'escriptura amb l'alfabet llatí.

Sota el concepte d'àrab, s'entén tant la llengua clàssica/literària vinculada a l'alcorà com les diferents varietats dialectals. L'àrab estàndard modern deriva de l'àrab alcorànic i és comuna a tots els parlants, s'ensenya a les escoles i és llengua de comunicació i d'usos formals. En el cas de l'àrab alcorànic només és usat en contextos religiosos. Les varietats dialectals de l'àrab són dividides en orientals i occidentals (o del Magrib "lloc per on es pon el sol"). S'ha d'entendre que l'àrab dialectal o col·loquial i l'àrab estàndard modern conviuen en una situació de diglòssia molt consolidada.

L'aixanti twi (coneguda com a twi) és una llengua de la família nigerocongolesa, de la branca kwa, parlada al centre de Ghana, veïna i germana de la llengua fanti (costanera).

El wòlof, el mandinga i el m ambara són també llengües nigerocongoleses originàries del continent africà, des del Senegal fins a Kènia i Sudàfrica.

El ful o pulaar (nom autòcton) és una llengua de la família nigerocongolesa de la branca atlàntica parlada principalment a Nigèria, Guinea, Senegal, Mali i Camerun.

Cal afegir, que molts dels països centreafricans com nord-africans tenen com a llengua oficial l'anglès, el francès, l'holandès o el portuguès, producte de la colonització. Mentre la llengua d'origen romànic gaudeix del prestigi social, les llengües territorials de la zona, molt diferents, no gaudeixen del mateix reconeixement entre els propis parlants.

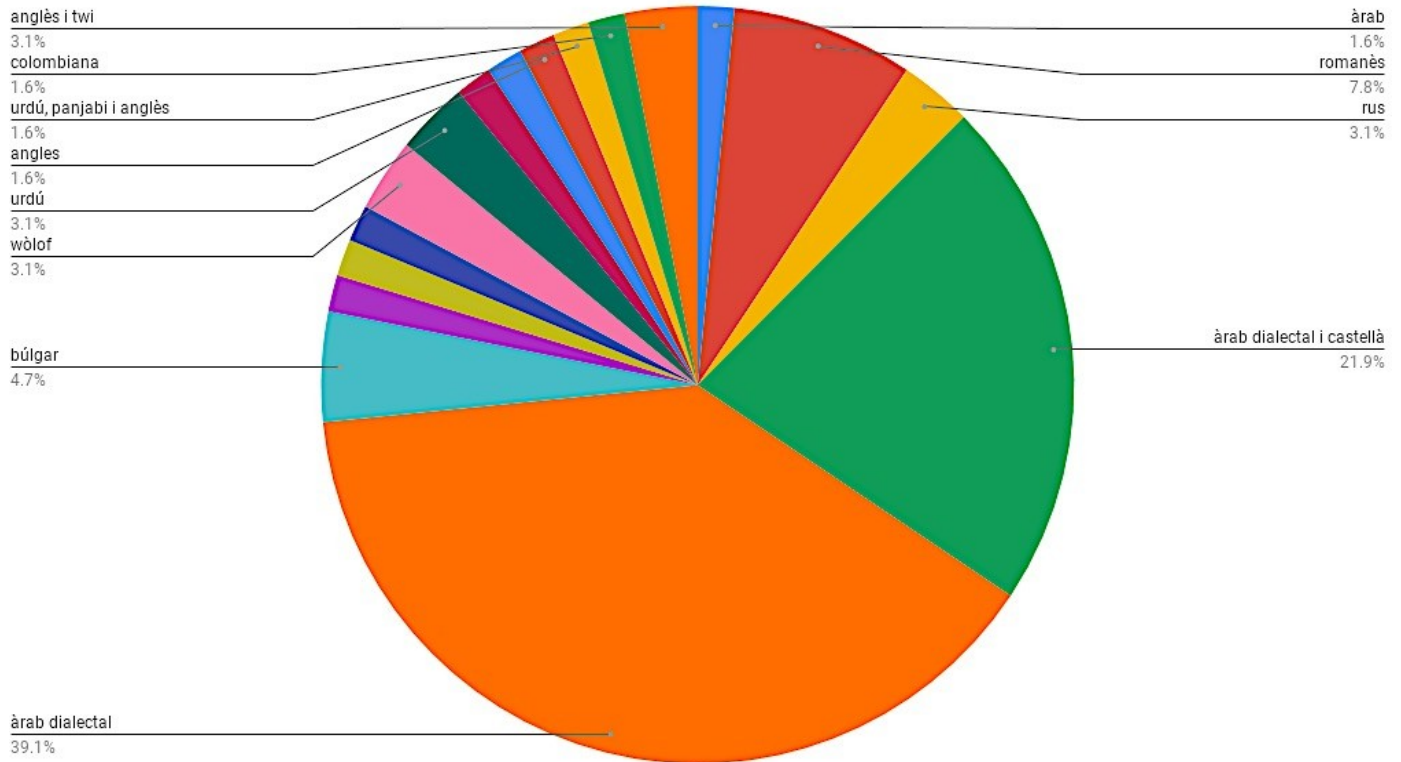
El Panjabi i l'urdú són llengües indoeuropees, de la branca indoirànica, parlades principalment al Pakistan i algunes zones de l'Índia.

Per altra banda, el búlgar és una llengua indoeuropea eslava, parlada sobretot a Bulgària, Ucraïna i Moldàvia i el rus, també llengua indoeuropea de la branca eslava, es parla sobretot a la Federació Russa, Ucraïna, Bielorússia i Moldàvia.

Un fet interessant és que l'alumnat d'ètnia gitana no ha mostrat vinculació amb el caló o romaní (llengua indoeuropea de la branca indoirànica, com el panjabi o l'urdú, originària de l'Índia), cosa que podria demostrar el retrocés que pateix la llengua en l'ocupació d'espais socials.

ALTRES LLENGÜES DIFERENTS DEL CASTELLÀ AMB QUÈ PARLEN ALS SEUS PARES

Els nostres alumnes es dirigeixen als seus progenitors...

- 72,4% a tots dos sempre en castellà
- 3,9% a l'un sempre en català i a l'altre sempre en castellà
- 2,3% a tots dos sempre en català
- 4,9% a tots dos en català i castellà barrejat
- 15% sempre en altres llengües

Aquests 15% d'alumnes que parlen als seus progenitors en altres llengües, ho fan:

- 39,1% només en àrab dialectal
- 21,9% combinen àrab dialectal i castellà

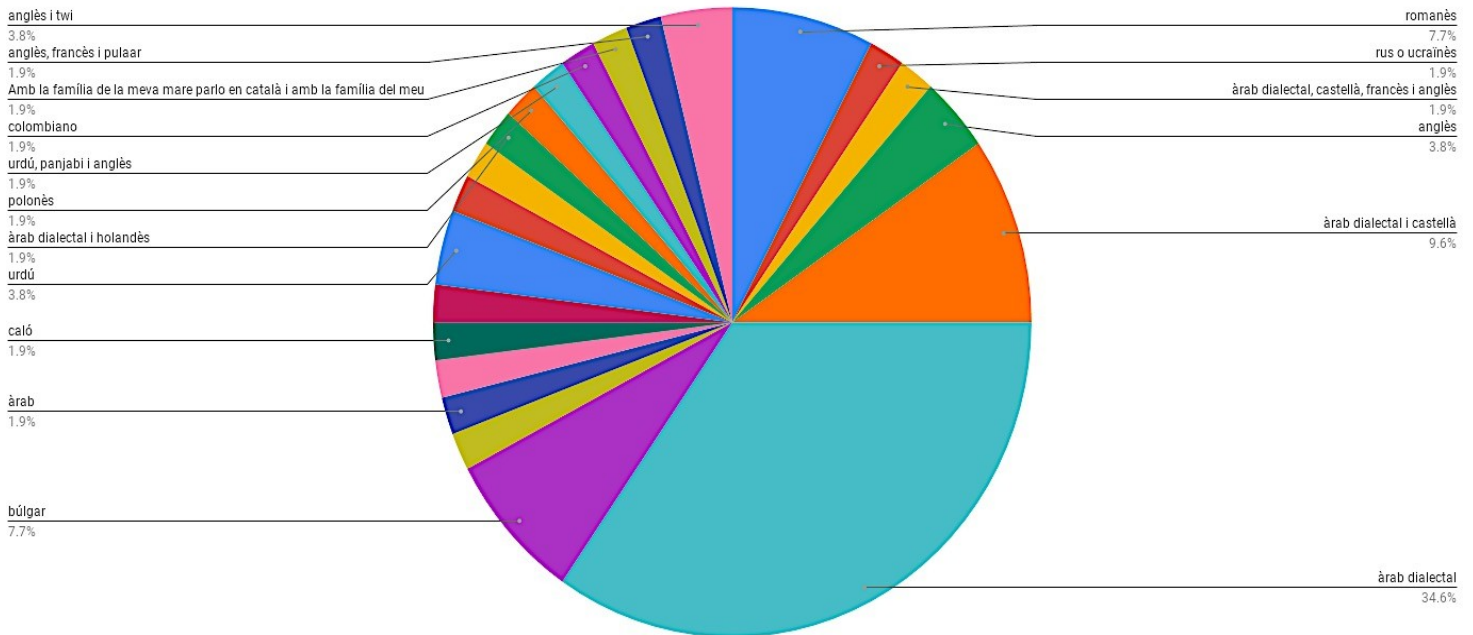
- 39,3% rus, romanès, búlgar, twi, italià, wòlof, ful (o pulaar), urdú, castellà, anglès, holandès i panjabi

Els nostres alumnes es dirigeixen a la resta de la seva família...

- 63,2% sempre en castellà
- 9,3% en català i castellà
- 11% sempre en altres llengües
- 11,5% en castellà o altres
- 5% català o castellà segons la llengua que parlen

L'11% que parla en altres llengües a la resta de membres de la família ho fa sobretot en àrab dialectal, però també en búlgar i romanès entre d'altres llengües.

En quina llengua parles a la resta de la família

Aquestes dades mostren que els nostres alumnes amplien l'ús de la llengua castellana cooficial al territori i entra a l'àmbit familiar envaint els espais de la llengua materna d'origen afroasiàtic en la majoria dels casos.

1. 3. Llengua d'escolarització

Els nostres alumnes, malgrat els seus orígens diferents, un 96% són escolaritzats a Catalunya des de la Primària. Tot i així, la seva pròpia concepció dels coneixements que tenen de les dues llengües cooficials són molt diferents.

Si comparem les dades, que no mostren nivell de coneixement real sinó l'autoconcepte que tenen del seu nivell de coneixement —que no és el mateix—, ens adonem que malgrat haver estat escolaritzats la major part de la seva vida sempre en català no se senten bons usuaris de la llengua.

Nivell de coneixement	Català	Castellà
Molt bé	22,8%	82.3%
Bé	60,4%	15.9%
Regular	14,8%	1.3%
Malament	1%	0,3%
Altres	1%	0.2%

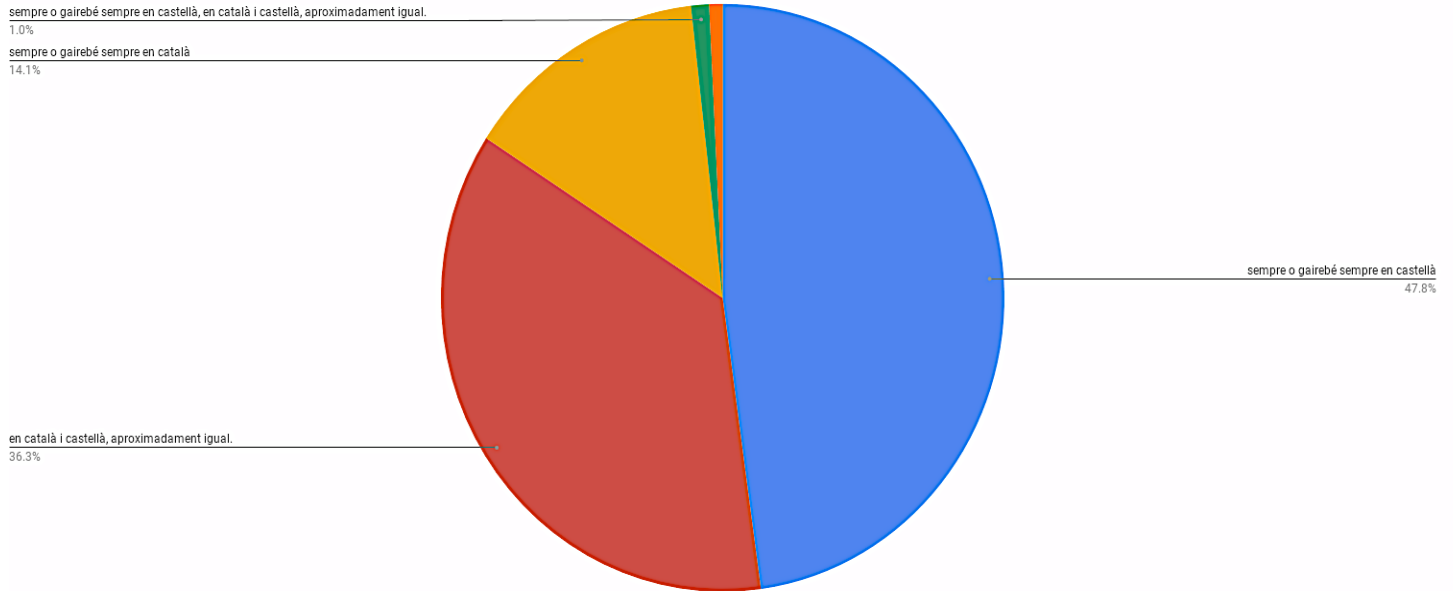
Els nostre alumnat es dirigeix al professorat:

- 48% sempre o gairebé sempre en castellà
- 37% en català i castellà aproximadament igual
- 14% sempre o gairebé sempre en català

A l'INS Campclar, en quina llengua et dirigeixes als professors?

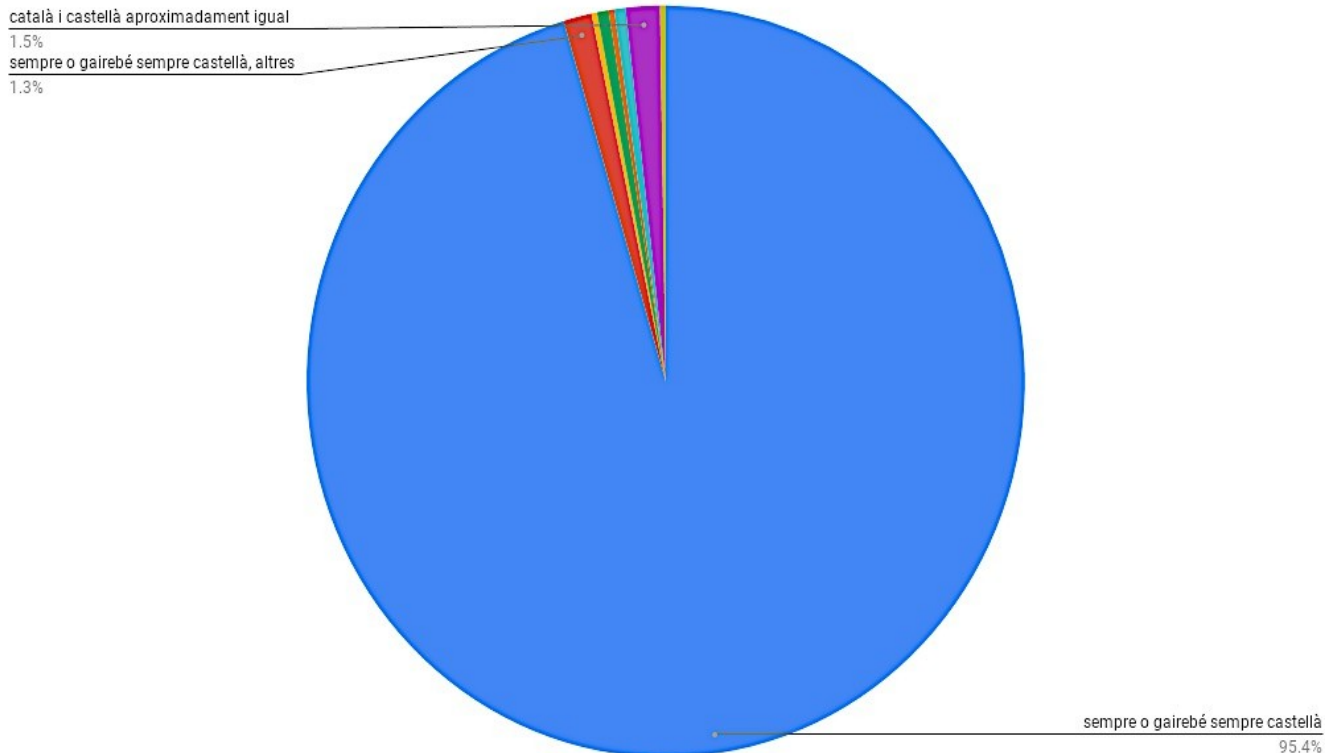

Entre els alumnes del nostre institut, la llengua d'ús és...

- 96% sempre o gairebé sempre el castellà
- 2% català i castellà aproximadament igual
- 2% sempre o gairebé sempre castellà i una altra llengua diferent del català o castellà

Entre els alumnes i companys d'institut, en quina llengua se sent parlar?

2. Oferta de llengües estrangeres

L'Institut Campclar ofereix com a llengua estrangera obligatòria **l'anglès**. Aquesta llengua està implementada seguint el currículum oficial i a més a més, es preveu el desdoblament en els cursos superiors. Sempre que sigui possible, els alumnes que cursin 4t i Batxillerat tindran una agrupació reduïda per a poder garantir un millor tractament de la llengua anglesa oral. A més a més, es realitzaran dues optatives de ciències en aquesta llengua i es reforçarà a la part d'economia de 4t d'ESO. La previsió és expandir aquesta implementació perquè els alumnes puguin rebre el màxim d'hores amb aquesta llengua.

Es preveu també oferir la llengua **francesa** com a segona llengua. Aquesta oferta es fa en tots els nivells de l'ESO. La matèria de francès és optativa i l'accés es farà a partir d'una prova de coneixement de les dues llengües cooficials. Els alumnes que superin aquesta prova podran optar a la matèria optativa de francès i la realitzaran durant tota l'escolarització obligatòria. La matèria

de francès es reforçarà, sobretot en vocabulari bàsic, a les classes d'Educació Física.

A més a més, es preveu també oferir a títol optatiu la llengua **alemanya** en els cursos postobligatoris de Batxillerat. Els alumnes que optin per la llengua alemanya podran cursar-la durant dos cursos, a 1r i 2n de Batxillerat.

Cada departament lingüístic implementarà l'aprenentatge lingüístic seguint el currículum que es proposa per llei i assegurarà la continuïtat i la planificació per a l'assoliment del nivell competencial per a cada curs. Així mateix, en el cas de les matèries no lingüístiques que treballin una part d'una llengua, s'especificarà en les programacions com es realitzarà aquesta implementació.

3. Criteris metodològics i organitzatius en relació a l'aprenentatge de les llengües

OBJECTIUS GENERALS:

- Garantir, en acabar l'educació obligatòria, el domini equivalent de les llengües oficials (B2 al final de l'ESO i C1 al final del batxillerat).
- Garantir un grau de competència suficient en una o dues llengües estrangeres (B1 al final de l'ESO i B2 al final del batxillerat de la primera llengua estrangera).
- Reconèixer i fer presents a les aules i als centres les llengües familiars dels alumnes d'origen estranger i facilitar-ne l'aprenentatge.
- Capacitar els alumnes per conviure en una societat multilingüe i multicultural.
- Reforçar el paper de la llengua catalana com a llengua vehicular del sistema educatiu i potenciar-ne l'ús per part de l'alumnat.
- Garantir l'acollida i l'atenció lingüística de l'alumnat nouvingut, i la seva integració a l'aula ordinària.

Es realitzaran les següents accions per a poder garantir els objectius generals.

- Implementació, a tercer cicle d'ESO, de les matèries optatives de ciències naturals en

llengua anglesa.

- Implementació d'un Pla de Lectura de Centre, reforç del paper de la biblioteca escolar i establiment de mitja hora diària de lectura.
- Implementació de projectes de gramàtica compara, amb la voluntat que l'alumnat vegi les diferències i les semblances entre llengües i pugui ajudar-se'n per a una millor adquisició.
- Utilització de les TIC en l'aprenentatge de les llengües.
- Incorporació d'exposicions orals en la programació de totes les matèries.
- Establiment d'una reunió periòdica de caràcter pedagògic en què intervingui tot l'equip docent per treballar les competències lingüístiques.

4. Recursos i accions complementaris

4.1. Els recursos complementaris temporals:

- Aula d'acollida, per a aquells alumnes nouvinguts que no tenen adquirit els idiomes cooficials.
- Auxiliar o assistents de conversa (en funció de la disponibilitat del Departament) – Voluntariat lingüístic que cada any es realitzarà (en funció de l'acceptació de la sol·licitud) en llengua anglesa o francesa.
- Suport lingüístic i social: Els alumnes nouvinguts que no coneguin la llengua rebran un suport lingüístic perquè puguin accelerar la seva immersió. Les hores que es podran oferir dependran pendents de la revisió anual del còmput d'hores totals del professorat.

5. Accions complementàries.

Erasmus+ i el seu complement eTwinning són programes estratègics de millora educativa, amb impacte positiu en tot el sistema. Els objectius d'aquests projectes són:

- L'assoliment de competències i capacitats rellevants i d'alt nivell (bàsiques, transversals, d'emprenedoria, en llengües estrangeres i digitals)

- La inclusió social i, en especial, la diversitat, la igualtat, la no discriminació i la no segregació (que facilitin l'adquisició competències interculturals i cíviques, l'alfabetització digital, el pensament crític; la lluita contra l'assetjament escolar i el racisme; la participació social i educativa d'aprenents amb dificultats).
- El foment de pedagogies obertes i innovadores, en l'era digital; i l'educació participativa, amb les TIC com a motor de canvi sistèmic.
- La professionalització de la docència: millora de la formació inicial i continuada.
- La millora dels instruments per al reconeixement de competències i qualificacions (aprenentatge formal, no formal i informal) (projectes per al desenvolupament de portafolis)
- La inversió educativa sostenible, rendible i eficient.

Erasmus+ és el programa de la Comissió Europea per educació, formació, joventut i esport. Tindrà vigència des del dia 1 de gener de 2014 fins el 31 de desembre de 2020 i comporta un increment significatiu dels fons destinats al desenvolupament del coneixement i les habilitats.

El programa és la resposta de la UE als reptes socioeconòmics actuals. Es tracta d'una estratègia coordinada per al creixement i l'ocupació, anomenada Europa 2020, de la qual l'educació i la formació en sort una part integral. La inversió en educació i formació es considera clau per al desenvolupament del potencial personal, l'adquisició de noves habilitats i l'increment de les

perspectives laborals.

El mercat laboral europeu està canviant. El nombre de feines altament qualificades creix mentre que disminueixen les que requereixen una baixa qualificació. S'estima que pel 2020 prop del 35% de les feines requeriran un nivell de qualificació elevat, capacitat d'innovació i d'adaptació. Un dels màxims objectius a Europa de l'estratègia 2020 és augmentar al 40% (davant del 32% actual) el nombre de persones entre 30 i 34 anys amb una titulació d'ensenyament superior. Erasmus+ pot contribuir-hi ajudant a la gent a adquirir més i millors aptituds professionals a través de les oportunitats per estudiar i formar-se a l'estranger.

L'altre objectiu d'Europa 2020 és reduir l'índex d'abandonament escolar del 14% a menys del 10%. Per contribuir a l'assoliment d'aquest objectiu, Erasmus+ donarà suport a la modernització de tots els nivells educatius i formatius, inclosos l'educació escolar, des de l'etapa d'educació infantil a secundària i formació professional inicial. L'aprenentatge no-formal també es fomentarà a través d'intercanvis per a joves i d'accions de voluntariat.

El programa reforça les oportunitats de mobilitat i cooperació destinades als estudiants de tots els nivells (escolar, professional, superior i adults) formadors, professorat i educadors que desitgin estudiar, formar-se, ensenyar, treballar o fer accions de voluntariat a l'estranger.

En aquesta línia de treball, l'Institut Campclar fomentarà la participació en projectes Europeus d'Erasmus i Etwinning i la direcció del centre vetllarà perquè es duguin a terme amb la màxima transparència possible. Els projectes Erasmus que rebí el centre seran gestionats i desenvolupats a partir d'una comissió formada per un coordinador i diferents professors del centre especialitzats en l'àmbit que tracta el projecte europeu. Així mateix, es farà difusió de les accions i de les selecció dels alumnes que podran realitzar la mobilitat.

Juntament a la realització de projectes europeus de programes d'Erasmus, es treballarà en la plataforma col·laborativa eTwinning. Els professors plantejaran a la direcció del centre el/s projecte/s que realitzaran durant cada curs. La plataforma eTwinning permet engegar breus projectes amb altres escoles i instituts europeus. A partir d'uns continguts clau els professors proposen una sèrie d'activitats comunes a tots els centres. Els professors que treballin dins la plataforma eTwinning, hauran d'incloure la realització d'aquests continguts en la seva

programació anual d'aula.

5. 2. Intercanvis

Els alumnes de 4t d'ESO i Batxillerat fan un estudi de l'obra literària d'Antonio Machado durant el primer i segon trimestre. Es preveu realitzar unes estades al sud de França on estudiem de la darrera etapa vital de l'autor i l'impacte de la Guerra Civil. Aquest viatge segueix el següent itinerari: es visita les poblacions de Carcassona, Elna, Narbona, Colliure, Perpinyà. L'objectiu del viatge és cultural i lingüístic, atès que els alumnes que hi participen han estudiat la llengua francesa com a tercera llengua.

A més a més, els alumnes participen en el concurs literari *Prix International d'Écriture des lycéens Fondation Antonio Machado* i en concurs de cartells *Prix des Collégiens* de la Fondation Antonio Machado de Collioure.

La coordinació d'aquesta mobilitat s'assumeix entre el Departament de Llengua Castellana (part referent a l'autor) i el Seminari de Francès (treball lingüístic). Junt a aquests dos departaments hi col·labora el seminari de Visual i Plàstica (cartells).

5. 3. Activitats internes

Sant Jordi

Els departaments de Llengües organitza una sèrie d'activitats per a la Diada de Sant Jordi, les quals giren al voltant de la promoció de l'escriptura i la lectura i de les composicions artístiques en general. En aquest sentit, es promou la participació en la Concurs Literari de l'Institut i en la realització de cartells per a l'agenda del professorat i de l'alumnat de l'any següent.

Així mateix, es preveu la col·laboració amb les activitats del Pla d'Entorn de Tarragona, amb el qual organitzarem cada any un projecte literari.

Sant Patrick's Day

El Departament d'Anglès treballa la jornada de Sant Patrick des de la perspectiva lingüística i

lúdica. L'equip de professors aposta per la integració de les festes a l'aula per tal de situar l'alumnat en el context cultural anglosaxó.

6. La comunicació interna i la relació amb l'entorn

La llengua en què es fan les reunions de diferents instàncies del centre, ja siguin dels professionals implicats, com de les diverses activitats adreçades a pares i mares, alumnat i altres instàncies de la comunitat educativa que hi intervenen és el català.

Tota la documentació administrativa de l'Institut, la correspondència, les actes de totes les reunions i la documentació relativa a les activitats adreçades a pares i mares, alumnat i altres instàncies de la comunitat educativa, al professorat, les Jornades de Portes Obertes, les reunions de l'AMPA, les comunicacions amb les famílies, les empreses i altres institucions, el Consell Escolar del centre, i altres comissions i instàncies de treball educatiu externes en què el centre participa són en català.

També es realitzaran en aquesta llengua totes les comunicacions externes a les xarxes socials i als enregistraments orals, a no ser que es tracti d'un treball de llengües que no siguin la catalana. Tanmateix, es prioritzarà l'enteniment i la comunicació amb les famílies i és per aquest motiu que la comunitat educativa podrà usar la llengua que cregui que millor entenen els progenitors per assegurar que es fa un bon traspàs d'informació.

El nostre centre educatiu forma part d'un entorn concret que va més enllà de la realitat del mateix barri on es troba, un entorn que reflecteix un moment concret de la societat en la que vivim. Ens interessen els reptes, les problemàtiques i els desitjos de la societat actual. En aquest sentit, és prioritat del centre la projecció externa d'allò que passa al nostre institut però també ser coneixedors de la realitat que ens envolta. Amb la finalitat d'aconseguir aquest objectiu el centre desenvolupa les estratègies que faciliten el coneixement mutu i la comunicació amb els diferents actors de la comunitat educativa, de manera concreta i de la societat, de manera general.